

Ủy hội sông Mê Công Quốc tế

TUYÊN BỐ HUA HIN

"Đáp ứng nhu cầu, Giữ cân bằng: Hướng tới phát triển bền vững của lưu vực sông Mê Công"

Lời nói đầu

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ Vương quốc Campuchia, Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào, Vương quốc Thái Lan, và Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, nhân dịp Kỷ niệm lần thứ 15 thành lập Ủy hội sông Mê Công quốc tế (MRC) đã gặp nhau tại Hội nghị Cấp cao lần thứ nhất tại Hua Hin, Thái Lan.

Chúng tôi nhắc lại việc ký kết *Hiệp định về Hợp tác phát triển bền vững lưu vực sông Mê Công (gọi tắt là Hiệp định Mê Công)* và thành lập Ủy hội sông Mê Công quốc tế ngày 5 tháng 4 năm 1995 bởi đại diện của Chính phủ các nước Hạ lưu vực sông Mê Công, và tái khẳng định cam kết chính trị của chúng tôi trong việc thực thi Hiệp định;

Chúng tôi nhận thấy việc quản lý bền vững tài nguyên nước ở Hạ Lưu vực sông Mê Công có tính quyết định đến nền kinh tế và phúc lợi xã hội của người dân ven sông và nỗ lực xoá đói giảm nghèo của chính phủ các nước trong Lưu vực;

Chúng tôi ghi nhận việc thúc đẩy phát triển tài nguyên nước và tài nguyên liên quan sẽ đóng góp mạnh mẽ vào phát triển kinh tế xã hội của khu vực, nhưng cũng có thể có tác động tiêu cực đến môi trường Lưu vực và cần được quan tâm thích đáng; và

Chúng tôi khẳng định cam kết mạnh mẽ của bốn nước thành viên Ủy hội sông Mê Công quốc tế tiếp tục hợp tác và thúc đẩy phát triển bền vững, sử dụng, bảo vệ và quản lý tài nguyên nước và tài nguyên liên quan của Hạ lưu vực sông Mê Công và đồng ý với những tuyên bố sau đây:

Nhìn nhận về những thành tựu

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ công nhận sự phát triển thể chế của Ủy hội sông Mê Công quốc tế từ một tổ chức tiền thân do Liên hợp quốc bảo trợ, Ủy ban Mê Công và Ủy ban Lâm thời Mê Công, trở thành một Tổ chức lưu vực sông liên chính phủ độc lập như ngày nay. Việc nâng cao chủ quyền đối với tổ chức của các nước thành viên đã giúp tăng cường hợp tác và nâng cao hiệu quả trong suốt thời gian qua.

Chúng tôi hoan nghênh những thành quả to lớn của hợp tác giữa các nước thành viên Ủy hội trong 15 năm kể từ khi ký kết Hiệp định Mê Công.

Chúng tôi được khích lệ bởi các thành tựu đạt được của Ủy hội và các nước thành viên thông qua các cố gắng chung trong việc thực hiện Hiệp định Mê Công 1995, bao gồm: tăng cường đối thoại về phát triển tài nguyên nước trong khu vực; thúc đẩy quá trình lập quy hoạch toàn lưu vực có điều phối áp dụng các nguyên tắc của Quản lý tổng hợp tài nguyên nước; giảm thiểu các nguy cơ do lũ và phát huy các mặt tích cực của lũ; mở rộng các cơ hội thương mại quốc tế nhờ giao thông đường thủy an toàn và hiệu quả hơn và các khuôn khổ pháp lý cho giao thông thủy xuyên biên giới; xác định cân bằng giữa các cơ hội và rủi ro của các dự án thủy điện đang được đề xuất; nâng cao kiến thức về thủy sản và đa dạng sinh học thủy sinh; cung cấp hỗ trợ ra quyết định về môi trường; và khởi xướng quá trình giúp đỡ người dân trong lưu vực để thích ứng với hậu quả của biến đổi khí hậu.

Trong mười lăm năm qua, tài nguyên nước và tài nguyên liên quan của lưu vực sông Mê Công đã được bảo vệ tốt hơn nhờ công tác quản lý môi trường hiệu quả hơn của các nước thành viên. Các đối tác và các bên liên quan của Mê Công cũng hiểu biết rõ hơn về hệ thống sông trù phú và phức tạp này. Chúng tôi ghi nhận và đánh giá cao những thành quả tích cực này có được thông qua ý chí hợp tác khu vực mạnh mẽ và các nỗ lực không ngừng trong tăng cường năng lực quốc gia của các nước thành viên.

Chúng tôi ghi nhận những tiến bộ đạt được trong mở rộng hợp tác giữa Ủy hội sông Mê Công quốc tế với các Đối tác quốc tế, khu vực, và quốc gia, bao gồm các Đối tác đối thoại, cụ thể là Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và Liên bang Mi-an-ma, và các Đối tác phát triển. Chúng tôi đánh giá rất cao việc chia sẻ số liệu khí tượng – thủy văn từ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa về tình hình hạn hán hiện đang xảy ra và hy vọng sự hợp tác này sẽ tiếp tục được duy trì. Chúng tôi đánh giá cao những cố gắng của Ủy hội sông Mê Công quốc tế trong việc tăng cường và mở rộng hơn nữa mối quan hệ với Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, Mi-an-ma và các Đối tác để đạt được các mục tiêu phát triển của tổ chức.

Chúng tôi ghi nhận Ủy hội sông Mê Công quốc tế đã và đang củng cố quan hệ hợp tác mới và quan hệ công tác với nhiều tổ chức quốc tế bao gồm ASEAN, Tiểu vùng sông Mê Công Mở rộng (GMS), Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB) và Ngân hàng Thế giới trong thúc đẩy phát triển và quản lý bền vững tài nguyên nước lưu vực Mê Công.

Chúng tôi hoan nghênh và đánh giá cao sự hỗ trợ không ngừng về chiến lược, tài chính, và kỹ thuật của các Đối tác phát triển cho phép Ủy hội sông Mê Công quốc tế đi tới thực hiện thành công Hiệp định Mê Công và trở thành một tổ chức hiệu quả.

Chúng tôi ghi nhận và đánh giá cao những kết quả đạt được của Hội nghị Quốc tế về Quản lý tài nguyên nước xuyên biên giới trong một thế giới có nhiều thay đổi được tổ chức trước thềm Hội nghị cấp cao như đã được nêu trong Báo cáo tóm tắt kết quả Hội nghị.

Các cơ hội và thách thức của khu vực

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ nhìn nhận có cả cơ hội và thách thức mà Ủy hội sông Mê Công quốc tế sẽ phải đối mặt trong thập kỷ tới bao gồm gia tăng dân số và tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ. Chúng tôi cam kết sẽ thúc đẩy hợp tác để giải quyết những thách thức cấp bách trong Lưu vực Mê Công, bao gồm: giảm nhẹ thiệt hại về người và tài sản do lũ lụt và thiệt hại do hạn hán; kết hợp xem xét tính bền vững trong phát triển thủy điện; đảm bảo quản lý hiệu quả nước cho nông nghiệp, đặc biệt như là một phần trong chiến lược quản lý hạn; chuẩn bị các biện pháp thích ứng với biến đổi khí hậu để giải quyết những nguy cơ cao về đói nghèo và mất an ninh lương thực trong các cộng đồng dễ bị tổn thương; quản lý sự suy giảm chất lượng nước, mất các vùng ngập nước và nạn phá rừng có thể gây ra những rủi ro đối với đa dạng sinh học và sinh kế người dân; quản lý hiệu quả hơn nguồn thủy sản tự nhiên hiếm có của lưu vực, và hạn chế các rủi ro liên quan đến phát triển giao thông thủy trong Lưu vực.

Xây dựng trên nền tảng vững chắc của 15 năm tăng cường năng lực, chúng tôi, khuyến khích Ủy hội sông Mê Công quốc tế đương đầu với những thách thức này thông qua việc chuẩn bị Chiến lược Phát triển Lưu vực dựa trên Quản lý Tổng hợp Tài nguyên nước và Kế hoạch Chiến lược 2011-2015. Chúng tôi ghi nhận những cơ hội to lớn cũng được mở ra thông qua tăng cường quan hệ đối tác chặt chẽ với các đối tác bao gồm cả các đối tác mới như ASEAN, ADB, GMS, WB và các tổ chức lưu vực sông xuyên biên giới khác. Chúng tôi khẳng định sự tiếp tục tập trung của Ủy hội sông Mê Công quốc tế đối với sự tham gia tích cực của các bên liên quan bao gồm các tổ chức dân sự xã hội và tư nhân sẽ tăng cường khả năng của Ủy hội để đạt được các mục tiêu phát triển của mình.

Tầm nhìn của Ủy hội sông Mê Công quốc tế

Chúng tôi, các nhà lãnh đạo của bốn Chính phủ ghi nhận:

- Tầm nhìn hiện tại của lưu vực sông Mê Công: "Một lưu vực sông Mê Công thịnh vượng về kinh tế, công bằng về xã hội và lành mạnh về môi trường."
- Tầm nhìn của Ủy hội sông Mê Công quốc tế: "Một tổ chức lưu vực sông có tầm cỡ trên thế giới, tự chủ về tài chính, phục vụ cho các quốc gia Mê Công đạt được tầm nhìn của Lưu vực".
- Sứ mệnh của Ủy hội sông Mê Công quốc tế: "Thúc đẩy và điều phối sự quản lý và phát triển bền vững tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan khác vì lợi ích chung của các nước và phúc lợi của người dân".

Chúng tôi quyết tâm tăng cường nỗ lực đạt được các mục tiêu này thông qua các biện pháp tham vấn rộng rãi được lồng ghép và có ảnh hưởng tới các định hướng chiến lược của Ủy hội và đảm bảo rằng các mục tiêu của Ủy hội sông Mê Công quốc tế vì các thế hệ tương lai.

Lĩnh vực hành động ưu tiên

Chúng tôi, các nhà lãnh đạo của bốn Chính phủ tuyên bố rằng, dựa trên những thành tựu của mười lăm năm thực hiện Hiệp định Mê Công, việc hợp tác hơn nữa trong những năm tới giữa Chính phủ các nước thành viên là rất cần thiết nhằm tối ưu hoá việc sử dụng đa mục tiêu tài nguyên nước và vì lợi ích chung của tất cả các nước ven sông, để tránh bất kỳ tác động bất lợi nào do các hiện tượng tự nhiên và con người gây ra, và bảo vệ giá trị lớn lao của các hệ sinh thái tự nhiên và cân bằng sinh thái.

Chúng tôi mong muốn Ủy hội sông Mê Công quốc tế tập trung vào các ưu tiên sau:

- Phê chuẩn và thực hiện Chiến lược Phát triển lưu vực dựa trên Quản lý Tổng hợp Tài nguyên nước;
- Tăng cường các nỗ lực để bảo vệ hiệu quả người dân khỏi nguy cơ lũ lụt, hạn hán và nước biển dâng bao gồm thiết lập các hệ thống dự báo và cảnh báo trên toàn lưu vực;
- Hỗ trợ một khuôn khổ pháp lý quốc tế nhằm khuyến khích vận tải và thương mại đường thủy;
- Nghiên cứu và giải quyết các mối đe dọa đến sinh kế do biến đổi khí hậu và hợp tác với các đối tác vùng khác trong giải quyết ô nhiễm không khí;
- Giám sát và áp dụng các biện pháp cải thiện chất lượng nước ở các khu vực ưu tiên của Lưu vực;
- Sử dụng bền vững hiện tại và trong tương lai nguồn tài nguyên nước và tài nguyên liên quan, đa dạng thủy sinh, đất ngập nước và tài nguyên rừng trong Lưu vực;
- Xác định và đưa ra khuyến cáo về các cơ hội và thách thức của phát triển thủy điện và các cơ sở hạ tầng khác trong Lưu vực, đặc biệt các rủi ro đối với nỗ lực bảo vệ an ninh lương thực và sinh kế ;
- Tiếp tục cải thiện việc thực hiện các Thủ tục trao đổi và chia sẻ thông tin số liệu, Thủ tục theo dõi sử dụng nước, Thủ tục Thông báo, tham vấn trước và thoả thuận và Thủ tục duy trì dòng chảy trên dòng chính và hoàn tất Thủ tục chất lượng nước;
- Tìm hiểu và xác định các cơ hội mở rộng hợp tác với các Đối tác đối thoại và Đối tác phát triển hiện tại của Ủy hội; đặc biệt trong giải quyết các vấn đề về tài nguyên nước và thách thức biến đổi khí hậu, cũng như xác định các Đối tác phát triển mới và các bên liên quan khác.

Định hướng

Chúng tôi, các nhà lãnh đạo Chính phủ khẳng định một lần nữa tinh thần đoàn kết và cam kết chính trị cao nhất trong thực hiện Hiệp định Mê Công.

Chúng tôi cam kết cùng nhau hợp tác để đạt được quản lý tổng hợp tài nguyên nước bền vững phục vụ phát triển, tăng trưởng kinh tế và xoá đói giảm nghèo và cải thiện sinh kế trong lưu vực sông Mê Công. Đồng thời chúng tôi cũng thấy cần mở rộng các nỗ lực trong bảo vệ nguồn tài nguyên thiên nhiên của lưu vực Mê Công vì mục tiêu quản lý và sử dụng bền vững tài nguyên của lưu vực.

Chúng tôi khẳng định lại sự ủng hộ đối với vai trò của Ủy hội sông Mê Công quốc tế trong hỗ trợ và thúc đẩy phát triển bền vững và có điều phối, tăng cường và củng cố quan hệ với các Đối tác đối thoại, ASEAN, GMS, ADB, WB, các Đối tác phát triển, các tổ chức phi Chính phủ, khu vực tư nhân và các bên liên quan khác. Nhân dịp này, chúng tôi hoan nghênh và kêu gọi các quốc gia ven sông khác sớm tham gia vào Ủy hội sông Mê Công quốc tế vì sự phát triển bền vững của lưu vực.

Để phù hợp với Chương trình Hội nhập ASEAN, chúng tôi nhấn mạnh sự cần thiết phải ưu tiên nguồn lực, tài chính và tăng cường năng lực cho các quốc gia thành viên nơi có tỷ lệ đói nghèo cao nhất và nhu cầu kinh tế là cấp thiết nhất.

Với tình hình phát triển kinh tế không ngừng trong khu vực Mê Công, chúng tôi cam kết hướng tới một Ủy hội sông Mê Công quốc tế hoàn toàn được hỗ trợ tài chính bởi các quốc gia thành viên vào năm 2030. Dựa vào các mô hình được thông qua bởi các tổ chức lưu vực sông quốc tế khác trên thế giới, chúng tôi khuyến khích Ủy hội sông Mê Công quốc tế tích cực tìm hiểu thêm các phương thức phân cấp thực hiện các chức năng chủ chốt của Ủy hội trong quản lý lưu vực sông.

Chúng tôi nhất trí những kết quả đạt được trong việc thực hiện nghị quyết nêu trong Tuyên bố chung này sẽ được giám sát thông qua Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế. Chúng tôi quyết định Hội nghị Cấp cao của Ủy hội sông Mê Công quốc tế sẽ được tổ chức 4 năm một lần. Nước chủ nhà sẽ được luân phiên giữa các quốc gia thành viên Ủy hội sông Mê Công quốc tế theo thứ tự bảng chữ cái.

Chúng tôi bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc tới nước chủ nhà Thái Lan vì đã đăng cai tổ chức Hội nghị Cấp cao Ủy hội sông Mê Công quốc tế lần thứ nhất.

Thông qua tại Hua Hin, Thái Lan, ngày 5 tháng 4 năm 2010 bằng tiếng Anh.